

عنوان مقاله:

ظهور دولت مدرن در خاورمیانه از منظر رویکرد جامعه شناسی تاریخی

محل انتشار:

فصلنامه دولت پژوهی، دوره 7، شماره 28 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

مهدی زیبایی - استادیار روابط بین الملل دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، قزوین، ایران

خلاصه مقاله:

آنچه که امروزه بعنوان دولت مدرن در سرزمین های خاورمیانه شناخته می شود در اکثر کشورهای منطقه به طور جدی با الگوی اولیه آن که در طول بیش از سه قرن در اروپای غربی شکل گرفت، متفاوت است. یکی از نشانه های دولت مدرن استفاده انحصاری از قوه قهریه توسط نظام سیاسی حاکم می باشد که این مهم در الگوی اروپایی به واسطه فرآیند چانه زنی بین نیروهای اجتماعی و دولت مردان شکل-گرفت؛ این در حالی است که نیروهای اجتماعی فعال در خاورمیانه معاصر نقش بسیار کم رنگی در روند نهادینه سازی قوه قهریه در دستان دولت ها داشتند. حال این پرسش مطرح می شود، چرا فرآیند دولت سازی و روند تثبیت انحصار دولت بر قوه قهریه در مناطق مورد بحث، سرنوشتی متفاوت داشت. در این رابطه به نظر می رسد نقش بازیگران بین المللی در شکل گیری دولت مدرن خاورمیانه ای باعث شد تا اکثر دولت های منطقه بیش از آنکه بر قدرت زیرساختاری معطوف به جریان های اجتماعی جوامع مربوطه متکی باشند بر قدرت استبدادی برآمده بر زور و اجبار تکیه کنند. بعبارت دیگر حمایت قدرت های بین المللی از رهبرانی که به طور عمد از بقایای نظام سیاسی سابق به حساب می آمدند، باعث گردید طول مدت ظهور دولت مدرن در خاورمیانه تنها به چند دهه تقلیل یابد. این نوشتار می کوشد ضمن اشاره به دیدگاه های رقیب پیرامون ظهور دولت مدرن در چارچوب تحلیلی جامعه شناسی تاریخی، ریشه های ظهور دولت مدرن در خاورمیانه معاصر را در پرتو جامعه شناسی تاریخی روابط بین الملل بررسی نماید.

کلمات کلیدی:

دولت مدرن، خاورمیانه، جامعه شناسی تاریخی، قوه قهریه، بین الملل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1455104>

